

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО**

Філологічний факультет
Кафедра германської філології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи

 Н.В. Михальченко

«30» серпня 2023 р.

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ГЕРМАНСЬКЕ МОВОЗНАВСТВО**

Ступінь магістра

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

035 Філологія

035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша –
англійська

Освітня програма:

Переклад

2023-2024 навчальний рік

Програму розроблено та внесено: Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Баркарь Уляна Ярославівна, старший викладач кафедри германської філології

РЕЦЕНЗЕНТ: Кирилюк С. В., доктор філософії у галузі гуманітарних наук, старший викладач кафедри романо-германської філології та німецького перекладу ЧНУ імені П. Могили

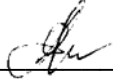
Програму схвалено на засіданні кафедри германської філології

Протокол № 1 від 28.08. 2023 р.

Завідувач кафедри германської філології (Мироненко Т.П.)

Програму погоджено навчально-методичною комісією філологічного факультету

Протокол № 1 від 28.08.2023 р.

Голова навчально-методичної комісії (Дем'яненко О.Є.)

Програму погоджено навчально-методичною радою університету

Протокол № 12 від 30.08.2023 р.

Голова навчально-методичної ради університету

Анотація

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни "Германське мовознавство" складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 035 Філологія, предметна спеціалізація 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська, освітня програма: Переклад.

Курс «Германське мовознавство» належить до дисциплін пропедевтичного циклу й закладає основи теоретичного розуміння мовних явищ. Вивчення курсу забезпечує необхідне підґрунтя для сприйняття теоретичних мовознавчих дисциплін, розуміння принципів та закономірностей функціонування мови, що є невід'ємною передумовою професійного практичного володіння іноземною мовою.

Ключові слова: германські мови, лінгвістична дисципліна, скандинавські мови, морфологічний склад мови, лексичний склад мови.

Annotation

The program of studying the normative discipline "German Linguistics" is made in accordance with the educational-professional training program of the second (master's) level of higher education in the field of knowledge 035 Philology, subject specialization 035.041 Germanic languages and literatures (translation inclusive), first - English, educational program: Translation.

The course "German Linguistics" belongs to the disciplines of the propaedeutic cycle and lays the foundations for a theoretical understanding of linguistic phenomena. Studying the course provides the necessary basis for the perception of theoretical linguistic disciplines, understanding the principles and patterns of language functioning, which is an integral prerequisite for professional practical knowledge of a foreign language.

Key words: Germanic languages, linguistic discipline, Scandinavian languages, morphological structure of language, lexical structure of language.

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни “Германське мовознавство” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 035 Філологія, предметна спеціалізація 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська, освітня програма: Переклад.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є: загальні і специфічні риси германських мов.

Міждисциплінарні зв’язки: з курсами «Загальне мовознавство», «Лінгвокраїнознавство», «Історія мови».

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1 . Мета – вивчення загальних відомостей про систему і структуру (давно)германських мов доби їх конвергентного існування (до VII - IX ст.), а також етноспецифічних і лінгвокультурних особливостей їхнього дивергентного історичного розвитку.

1.2 .Основними завданнями вивчення дисципліни “Германське мовознавство” є:

- визначення термінологічного апарату курсу, з’ясування місця і ролі германського мовознавства у системі гуманітарних наук у цілому та філологічних дисциплін зокрема;
- знайомство з історичними, етнографічними, археологічними даними про походження, побут, суспільний устрій давніх германців;
- висвітлення історії германських племен і народів, процесу розвитку германських діалектів у мови народностей і в національні мови;
- знайомство з історією формування писемності у давніх германців, а також і першими писемними пам’ятками германських народів;
- вивчення загальних і специфічних рис германських мов, їх фонетики, морфології, словотвору і лексики;
- характеристика закономірностей фонетичної, лексичної і граматичної будови давньогерманських і сучасних германських мов;
- характеристика історичного розвитку і сучасного стану кожної з основних (сучасних) германських мов;
- знайомство з історією формування та становлення національної літературної норми кожної окремо взятої германської мови;
- огляд історії розвитку студій у вітчизняній і зарубіжній германістиці;
- викладення основних положень германського мовознавства, які є науковою базою для спеціальних лінгвістичних дисциплін (історія мови, теоретична і практична граматики, теоретична фонетика, лексикологія, стилістика тощо).

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.

ПРН 2. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності в якості викладача вищих навчальних закладів 1-4 рівнів акредитації та для забезпечення якості наукового дослідження в галузі філології.

ПРН 7. Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів.

ПРН 12. Перекладати з німецької мови на українську та з української мови на німецьку різногалузеві тексти в усній та письмовій формах.

У результаті вивчення курсу студент оволодіває такими *компетентностями*:

I. Загальнопредметні:

ЗК 1. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 3. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 6. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 11. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності

II. Фахові:

ФК 1. Здатність застосовувати поглиблені знання з мовознавства, літературознавства, перекладознавства для вирішення професійних завдань.

ФК 2. Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах.

ФК 3. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.

ФК 5. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в галузі мовознавства, літературознавства, перекладознавства.

ФК 8. Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Тема 1. Предмет, задачі і проблематика курсу “Германське мовознавство”. Основні етапи історії германського мовознавства.

Тема 2. Історія давніх германців. Германські племена, їхня міграція й утворення германських „варварських” королівств.

Тема 3. Історія германської писемності. Основні пам’ятки писемності германських мов.

Вокалізм і консонантизм давньогерманських мов.

Тема 4. Основні риси морфологічного складу давньогерманських мов. Лексичний склад давньогерманських мов.

Тема 5. Основні етапи розвитку германських мов. Східногерманські мови.

Тема 6. Західноскандинавські мови і їх історія. Східноскандинавські мови і їх історія.

Тема 7. Західногерманські мови і їх історія.

3. Рекомендована література

Базова

1. Андрушенко О.Ю. Вступ до германського мовознавства. Житомир: ЖДУ, 2010. 178 с.
2. Жлуктенко Ю.О., Яворська Т.А. Вступ до германського мовознавства. К.: Вища школа, 1986. 230 с.
3. Кійко С.В., Кійко Ю.Є. Вступ до германського мовознавства: навч. посібник. Чернівці: ЧНУ, 2022. 226 с.
4. Левицький В.В. Основи германістики. Вінниця: Нова книга, 2006.
5. Тарасова В. В. Загальне та германське мовознавство. К.: СпринтПринт, 2013. 480 с.

Допоміжна

1. Білецький А. О. Про мову і мовознавство. К.: АртЕк, 1997. 224 с.
2. Загнітко А. П. Сучасні лінгвістичні теорії. Донецьк: ДонНУ, 2007. 219 с.
3. Левицький В.В., Кійко С.В. Практикум до курсу “Вступ до германського мовознавства”. Вінниця: Нова книга, 2006.
4. Селіванова О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава: Довкілля-К, 2006.
5. Семчинський С. В. Загальне мовознавство. К.: ОКО, 1996. 416 с.
6. An Encyclopaedia of Language / ed. by N.E. Collinge. Taylor & Francis e-Library, 2005. 558 p.
7. An Introduction to Language / V. Fromkin, R. Rodman, N. Hyams. Thomson. Wadsworth, 2003. 620 p.
8. Bublyk W.W. Geschichte der deutschen Sprache. K.: Vyšča Škola, 1983.
9. Hutterer C. J. Die Germanischen Sprachen. Budapest: Akademiai Kiado, 1975.
10. Lass R. Historical Linguistics and Language Change. Cambridge: CUP, 1997.
11. Linguistics: An Introduction / A. Radford, M. Atkinson, D. Britain, H. Clahsen, A. Spencer. Cambridge University Press, 2009. 433 p.

12. Porzig W. Die Gliederung der indogermanischen Sprachen. Heidelberg: Carl Winter, 1954.
13. Robinson O.W. Old English and its Closest Relatives. A Survey of the Earliest Germanic Languages. L.: Routledge, 1993.
14. Working with Language: An interactive guide to understanding language and linguistics / Dr. Peter J. Silzer. SIL at Biola Department of TESOL and Applied Linguistics School of Intercultural Studies Biola University, 2005. 239 p.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік.

5. Засоби діагностики успішності навчання: поточний контроль, завдання контрольної роботи, підсумкового контролю (тести), самостійна робота.